

Ady Endre
A minden-titkok
versei

*Mercator
Stúdió*

Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője

Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-607-605-4

Mercator Stúdió, 2009

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.

www.akonyv.hu

Tel/Fax: 06-26-301-549

Mobil: 06-30-305-9489

e-mail: peteryk@t-online.hu

Ady Endre

A MINDEN-TITKOK VERSEI

(1910)

TARTALOM

A MINDEN-TITKOK VERSEI – 1910	6	A SZOMORÚSÁG TITKAI	31
BAJVÍVÁS VOLT ITT	7	A NAP RAVASZKODÁSA	31
AZ ISTEN TITKAI	8	SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE	32
HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN	8	AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET	33
»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN«	9	AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME	33
A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN	10	AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN	34
A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ	11	A RÉM-MESÉK UHUJA	35
ISTEN DRÁGA PÉNZE	12	A MEGÁTKOZOTT EMBER	36
KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT	13	AZ ÉN VIRÁG-HALMOM	36
AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA	14	AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG	37
EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT	14	AZ ÉJ ZSOLTÁRA	37
A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ	14	NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK	38
KAIN MEGÖLTÉ ÁBELT	15	JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA	39
A SZERELEM TITKAI	17	A MAGYARSÁG TITKAI	40
A TÜRELEM BILINCSE	17	GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD	40
NEM ADOM VISSZA	18	HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG	41
A FÖLTÁMADÁS		A CIVÓDÓ MAGYAR	41
SZOMORÚSÁGA	18	A MÁRCIUSI NAPHOZ	42
ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA	22	GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP	43
CSAK LÁTNÍ AKARLAK	22	A FAJOK CIRKUSZÁBAN	45
HALK, BÁNATOS SZÓKÉS	23	ITT, A BOZÓTBAN	46
A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK	23	PIMASZ, SZÉP ARCCAL	47
TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL	24	AZ UTOLSÓ KURUC	48
A HARMADIK EMELETRE	24	OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA	49
VALAKI, VALAKI EMLEGET	25	HAJLONGNI EMERRE, AMARRA	50
MOST ÖLELNE VALAKI	26	A MINDSZENTI TEMETŐBEN	51
A SZERELEM EPOSZÁBÓL	27	ÉLNI, MÍG ÉLÜNK	51
		EGY TEMPLOM-ALAPÍTÓ ÁLMA	52
			52
		A DICSŐSÉG TITKAI	54
		AZ ÖREG SZAKÁLAS	54
		UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK	55

A PÓCSI MÁRIA	55
HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT	57
ÉLETEM APADÓ ERE	58
FEHÉR ASZTAL	
BÚCSÚZTATÓJA	59
BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL	60
BUKDOSIK A LELKEM	60
ELADÓ A HAJÓ	61
AZ ÉN HADSERESEM	61
MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM	62
KI ELVESZTI HARCÁT	64
SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM	65
AZ ÉLET-HALÁL TITKAI	66
A SORSOM ELLOPÓJA	66
AZ ELREJTETT ARCOK	67
A CSODÁK ESZTENDEJE	67
TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM	68
A MEGHÍVOTT HALÁL	69
MINDENT MÁSKÉPPEN	
SZERETNÉK	70
AZ ÁRULÁS NYARA	71
AZ IDEGEN ARCOK	72
AZ ÉLETEM KERTJE	73
AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK	74
AZ EGYENES CSILLAG	75
ELHAGYOTT A FÉLELEM	76
A TÚNÓDÉS CSOLNAKJÁN	76

A MINDEN-TITKOK VERSEI – 1910

*HATVANY LAJOSNAK,
aki hideg szeretetével is több volt hozzám bárkinél, hívőbb
és jobb, adom s ajánlom ezt a talán utolsó verseskönyvemet.
Érmindszent, 1910. november 30.*

Ady Endre

BAJVÍVÁS VOLT ITT

Bajvívás volt itt: az ifju Minden
Keresztüldöfte Titok-dárdával
Az én szívemben a Halál szívét,
Ám él a szívem és él az Isten.

AZ ISTEN TITKAI

Horváth Jánosnak és Szilágyi Sándornak

HISZEK HITETLENÜL ISTENBEN

Hiszek hitetlenül Istenben,
Mert hinni akarok,
Mert sohse volt úgy rászorulva
Sem élő, sem halott.

Szinte ömölnék tört szivemből
A keserű ígék,
Melyek tavaly még holtak voltak,
Cifrázott semmiség.

Most minden-minden imává vált,
Most minden egy husáng,
Mely veri szívem, testem, lelkem
S mely kegyes szomjuság.

Szépség, tisztaság és igazság,
Lekacagott szavak,
Óh, bár haltam volna meg akkor,
Ha lekacagtalak.

Szűzesség, jóság, bölcs derékség,
Óh, jaj, be kellett.
Hiszek Krisztusban, Krisztust várok,
Beteg vagyok, beteg.

Meg-megállok, mint alvajáró
S eszmélni akarok
S szent káprázatokban előttem
Száz titok kavarog.

Minden titok e nagy világon
S az Isten is, ha van
És én vagyok a titkok titka,
Szegény hajszolt magam.

Isten, Krisztus, Erény és sorban
Minden, mit áhitok

S mért áhitok? - ez magamnál is,
Óh, jaj, nagyobb titok.

»ÖRVENDEZZ, IFJÚ, IFJÚSÁGODBAN«

*"Örvendezz, ifjú, a te ifjúságodban,
és vidámítson meg téged a te szíved
a te ifjúságodnak idejében, és járj a te szívednek
útaiban és szemednek látásaiban:
de megtudjad, hogy mindezekért az Isten tégedet
ítéletre vonszon."*

Prédikátor könyve XII. 1.

Ajándékból egy csipetnyi
Maradt az alkonyi órákra
S Uram-Isten,
Most kezdek szépen örvendezni.

Áldott sors, hogy hogy' vettem észre
Idejében az ifjúságom:
Így kisebb lesz
Élő-voltom megbüntetése.

Szívem utja, szemem látása
Sohse volt a szabad hajósé -
S önmagamnak
Valék mindig vak, furcsa mása.

Bölcsesség fulánkja sebemben
S tele vagyok vigadozással,
Mert páratlan,
Szentséges dolgot cselekedtem.

Úgy éltem, hogy mind egybefolytak
Multam és jövőm folyókái
S hiú, lármás,
Ifju napjaim sohse voltak.

Vad hévvel vagy tétlen vénséggel
Éltem egyszerre és kavartan,
De nem tudtam,
Mikor van nappal, mikor éjjel.

Nem voltam a hivalkodóknak
Fajtájából való rossz ember
S ifjuságom
Sohse volt: Ma, mindig: a Holnap.

Megállok hát bátran előtted,
Nincs bűnöm, mert nincs ifjuságom,
Uram-Isten,
Én sohse mertem vakmerőket.

S engem ne véníts meg halálig,
Mert tilalomfáid kerültem,
Szépen nézz rám
S a többi - tán holnap elválík.

A GYÜLEKEZET SÁTORÁBAN

*"Áldozék pedig ott Salamon a rézoltáron az
Úr előtt, mely a Gyülekezetnek sátorában vala,
áldozék, mondom, azon tüzes, ezer áldozatokkal."*

Krónika második könyve. 1. 6.

A Gyülekezet sátorába
Vagyok galambokkal, kosokkal,
Csaknem tizenöt év óta már
Tüzes, ezer áldozatokkal.

Rézoltárod tűzét véremmel
Hiában öntöztem, nagy Isten,
Sem a te tüzed, sem az enyém
Nem lohadtak vad ereinkben.

És szerencséd elküldésére
Kegyelmet hiába várom:
Aranykincset érő szép vérem
Ott pusztul el a rézoltáron.

A Gyülekezet sátorában
Nem szabad gyávának sem lenni
S tüzes, ezer áldozatokkal
Nem vagyok mégis semmi, semmi.

A KIMÉRÁK ISTENÉHEZ

Te, Isten, ki Titok vagy, tudod,
Hogy én nem vagyok mai gyermek:
Az én ügyem a te ügyed
S ki ellenem támad, azt verd meg.

Mert mi együtt kezdtük a hűhót,
Mert egyformán Titok. a voltunk
S ami lázmunkánkban hazug,
Mindent, mindent együtt koholtunk.

Te, Isten, mi egyek vagyunk:
Mikor kimérákba szerettem,
Már ott voltál hátam mögött,
Nehogy kimuljak hülye sebben.

Nógattál folyton, konokul,
Hogy véresen be a bozótba
Törjek magyarul, dalosan
S hogy ne némuljon el a nóta.

Én voltam, Isten, bolond nyilad
S nyiladat most már messzelőtted.
Fölemelt, véres homlokom
Nem ejtem porba most előtted.

Mert, jaj, nagy dolog ez a dolog,
Nagyobb, több, mint egy élet ára
S én más bolondként nem megyek
Egykönnyen a kálváriára.

Most: vagy-vagy, eldől, ha akarod,
Hogy ér-e valamit a kardunk
És hogy ér-e az valamit,
Mit együtt kezdtünk és akartunk.

Titok vagy, ős Titok, tudom én,
Velem együtt és a világgal,
De egy percnyi szeszélyedért
Mégsem égek el hiu lánggal.

Együtt kezdtük, vihar-fellegek
Nőtték a fejemre azóta,

Te, Isten, te, Titok, közös
Bűnünk volt minden bűnös nóta.

Mikor még mint kicsi nebuló
Templomban diktáltam a zsoltárt,
Már akkor bűntársam valál,
Már akkor is fölbujtóm voltál.

Éreztem viharos kezedet,
Mely fiatal hajamat tépte:
Te voltál az elindítóm
S kell, hogy te légy utamnak vége.

Az én ügyem a te ügyed is,
Hogyha hivedet meg nem tartod,
Nem hisz benned majd senki sem:
Isten, Titok, elő a kardod.

ISTEN DRÁGA PÉNZE

Hát eljöttem a kamattal,
Uram-Isten,
Agyonnyargalt akarattal
Siettem, hogy el ne késsek.

Itt az Élet, itt a pénzed.

Sokat kellett ráfizetni,
Uram-Isten,
Magamnak nem maradt semmi:
Ráment mind a kamatokra.

Gyilkos volt a világ sodra.

Inaimnak frissességét,
Uram-Isten,
Barna hajam sűrűségét,
Erőmet a vérben, agyban:

Neked adtam, odahagytam.

Drága pénz volt, mindegy most már,
Uram-Isten,

De hogyha már megkínoztál,
Hagyd még nálam drága pénzed.

Drága kölcsön, drága Élet.

Fogatlanul, akaratlan,
Uram-Isten,
Lehessek még hatalmadban,
Uzsorával legyek még ott:

A világban, nyomorékokod.

Nagy adóval, nagy kamattal,
Uram-Isten,
Akaratlan akarattal,
Add, egy kicsit visszatérjek.
Csak hogy éljek, csak hogy éljek.

KÖNYÖRGÉS EGY KACAGÁSÉRT

Lukács Hugónak küldöm

Arcod haragos fellegekből
Ismerős nekem, Isten,
Villámok hozták el szememig
S fürdettem gyakran könnyeimben.

Nem láttam még sugaras arcod,
Melyet, hajh, sokan látnak,
Hol vagy, hol vagy és miért kerülsz,
Szent Istene a kacagásnak?

Éhezem, Uram, a jókedvet,
Szomjazom nevetésed,
Ilyen hálás, pojácás hived
Soha tán nem is volna Néked.

Egy gyönyörű, nagy kacagásban
Harsogjon föl a multam,
Lássam egyszer vidám arcodat
Kacagó, szent sirásba fultan.

AZ ISTEN-KERESŐ LÁRMA

Neved sem értem, Istenem,
De van két árva, nagy szemem
S annyi bolondot látok,
Hogy e sok bolondságból
Nagy ijedelmemben,
Uram, hozzád kiáltok.

Próbáltam sokféle mesét,
De, hajh, egyik se volt elég:
Szivemben, idegimben
Kiabáló, nagy láрма
Téged keres, Fölség,
Isten, a tied minden.

EGY KEVÉSNYI JÓSÁGÉRT

Ha van még Jó bennem, óh, uram,
Kérlek és nem is szomoruan,
Óh, mentsd meg belőlem.

Hiszen annyi jóssággal jövök,
Ám lelkemnek szemérem-övét
Letépte világod.

Valamikor voltam örömöd,
Ne hagyj itt ocsmány, bús végek között,
Nagy gyalázatomban.

Most, hogy Bűn és Idő elszaladt:
Úgy menjek el, mint kiben maradt
Egy kevésnyi Jóság.

A SZERELMETLENSÉG ISTENÉHEZ

A Sionnak hegyén szerelmetlen,
Boldog, ékes, hideg Valóság,
Én Istenem, szabadíts meg engem.

Kikért büntetsz, hogy így szétomoltan
Még mindig fájnak a szerelmek?
Hús vérüek unokája voltam?

Kikért büntetsz, hogy félve, utálva
Kit szeretek, nem szökök tőle
S nyomorultan huzódok utána?

Boldog minden rossz fiad, leányod,
Kik szerettetvén nem szeretnek,
Vágyakkal őket meg nem alázod.

Boldogok, kik szirthoz hasonlítanak
S nem rózsáihoz hő-vizeknek,
Melyek buzgón, halálisan nyitnak.

Óh, én, világ eleven halottja,
Csúfja, gyávája, elveszettje,
Mindenkinek bús odaadottja.

Óh, én, kinek göggel szerettetni
Volna szabad csak s nem vagyok más,
Csak másokhoz ösztönzött semmi.

A Sionnak hegyén szerelmetlen,
Boldog, ékes, hideg Valóság,
Én Istenem, szabadíts meg engem.

KAIN MEGÖLTE ÁBELT

Uram, én Jehovám,
Tudtam, hogy ölni nem szabad
S Kain megölte újra Ábelt:
Megöltem magamat.

El sem bujdoshatom,
Nem mostam meg véres kezem,
Nem vétkeztem, mikor gyilkoltam
És most sem vétkezem.

Nincs senkihez közünk
S Te nem adtál elég erőt,

Uram, hogy ketten legyünk egyek
A te arcod előtt.

És föltámadt Kain,
Ki százszor többet szenvedett
S megölte önmagával együtt
Ábelt, gyermekedet.

E földön senki sincs.
Ki vádolhat halottakat,
Te sem, Uram, az Égben ott fent,
Bár ölni nem szabad.

Megöltem magamat,
Mert furcsák voltunk kettesen:
Fogadj, Jehovám, két-együnket
Értőn és kedvesen.

A SZERELEM TITKAI

*Kérem az én régi s egyetlen asszonyomat: fogadja el
jajgató szolgájától ezeket az olykor fölujjongó, de mindig síró,
mindig a régi s mindig miatta kelt énekeket.*

A TÜRELEM BILINCSE

Üzenem:

Vedd magadra a türelemnek

Rozsdás bilincseit

S ha talán rossz a zár,

Várj, míg megigazíthatom.

Bilincsem voltál,

Bilincsed voltam,

Bilincs volt egész életünk,

Szerelmünk és Napunk,

Kikapóságunk és hűségünk,

Csókunk, elernyedésünk, lángunk,

Téves, sok esküvésünk,

De jó bilincs volt,

Derék béklyó

S rabok voltunk volna mindéig,

Ha nincs rabság és nincs bilincs.

Vedd hát az utolsót,

A legszerelmesebbet,

A türelem bilincseit

S várd, hogy mihamar

Kegyetlenül lezárom.

De várd,

De akard a végső rabságot,

Minden élet s öröm tetejét:

A türelmet,

Akantom,

Üzenem.

NEM ADOM VISSZA

Visszaadok én mindent,
Ha visszaadni lehet.
De nem adom vissza
A szemed.

Belőlem fognak nézni
Téged és egy kék tavat
S mit e földön nézni
Még szabad.

Visszaadok én mindent,
Ha visszaadni lehet,
De nem adom vissza
A szemed.

A FÖLTÁMADÁS SZOMORÚSÁGA

Piros, nagy köd-tályogok közül
Sunyított rám a csalfa Nap,
Midőn így szólék:
Kelj föl és légy szabad.

Tán Budapesten, talán máshol.
Alig emlékszek valamire
A néhai világból,
De szomoruan föltámadtam.

Sírom sziklái szétgurultak,
Füstölt a Golgotha s kiléptem
Föltámadottan, tétován
Mély Sárkány-sírából a Multnak
S mint akinek kevés a vére,
Elindultam új apostolok
Keresésére.

Vihar s üvöltő Tátra-erdők
Voltak az én Tamásaim,
Kik sebeimnek nyílásain
Ujjaikat mártván benyultak.
Ködök szálltanak

S ködökön át
Megromoltan és feledőn
Hagytam el a Multat.

És megint szólék: én nem tudom,
Ki vagyok, éltem-e, élek?
Valakinek neve vagyok
Vagy örököse egy halott
Szomorú nevének?
Lázamat az est, postámat
A posta,
Mintha régen-régen hozná,
Úgy hozza.

De jött a reggel, fázva rémlett
És én nem tudtam, micsoda
Emlékek
Tarlójáról jött ez a reggel?

És sebeimet tapogattam,
Fájtak, égtek förtelmesen,
De mikor kaptam, hogyha kaptam?
Hol jártam én,
Hát éltem már én?
Ki sírhat most tán énmiattam,
Ki vagyok és merre megyek?

Aztán bolyongtam: tót zsoldárok
Harsogtak a fenyvesekben.
Micsoda zsoldárt is tudtam én
Kedvesebben
Valamikor?
Csak hallgatok,
Mert már mindent elfeledtem.

Hallom, hogy távolból érkeznek
Ide mások.
De hol a Távol, hol a Közel
S hol vannak köztük
Állomások?
És mintha sohse jöttem volna
S csak itt vagyok:

Szemek, levelek, táviratok,
Nem tudom, miért keresnek.

Én nem tudom, miért néznek rám
Kutató arcok?
Arcomon nincsen régi irás
S a régi harcok
Nagy legendája elmosódott
Vén arcomon, vén fejemen.
Olyan vagyok,
Mint rosszul kezdett
És meg se kezdett szerelem.

Szőke leány, szent, ifju cédrus
Büszkélkedik fényes napon
Néha előttem
S fogcsikorgatva, hallgatagon
Rohanok messze tőle én.
Emlékezek, vagy csak fájok?
Ha élnék, ha szeretne,
Ha volnék. Gondolkozom:
Lyányom lehetne.

S amott egy-két virágos hajú
Asszonyra nézek álmélkodva,
Óh, mintha egyszer bolondja
Lettem volna fiatalnak,
Ilyennek, párnak.
Idegenek és kire várnak?
Beszélnek hozzám,
Cirógnak kandi szemekkel
S úgy érzem, hogy hátam mögött
Áll egy idegen, másik ember,
Hozzá beszélnek.

Valami úgy fog, mint rabot,
Mint alvajárót a tetőn,
Kit én is nézek reszketően,
Mint furcsa távolít.
S amit én mondok, oly hűvös,
Mint jégbarlangba ordítón
Besivító vihar-szavak.
Valahol hóban elakadt,

Valami messze hómezőn
Az én régi valóm.

És csitt, amott tenger vonít
Régi fájást,
Irgalmatlant és távolit.
De ez a tenger fenyves erdő.

Igen: tengerek, városok,
Asszonyok, vágyak föllebegnek
S rajtuk Páris a korona.
Ragyogóbbak, szebbek,
Mint a legforróbb látomások.
Volt-e hozzájuk közöm egykor,
Vagy ezt mind mások
Ölelték és csodálták?

Óh, jaj annak, aki feltámad
S nem érzi önnön-életét,
Beszédje kongó báb-beszéd
S báb-színpad bábja ő maga,
Kérdés, kísértés és titok.
Én azt várom: valaki majd
Hívni fog
S édes, meleg szájjal
Sugja meg majd, hogy ki vagyok.

Itt tó van a Tátra ölén,
Csillogó, tiszta, vad,
Keresem benne a századokat,
Az életemet,
A sírtárhoz dalokat.
Keresem magam közelségét,
A szállaló időt
S a tükröt, a varázssosat,
A megismertetőt.
És megáll az Élet
És tudom, hogy most már semmi sincs,
Senki sem él
És semmi sem igaz.
Keshedt, vén arc vigyorg a tóból
És nem tudom: ki az?
Föltámadtam, jaj, föltámadtam.

ÖREG SUHANC VÁGYAKOZÁSA

Óh, csókolt csókok, lengeteg asszonyok,
Bűnök keritette, pamlagos életem,
Egy szép, friss testü lányról
Álmodoznom szabad-e még?

Itt, a falumban virágosak a fák,
Itt a régi suhanc el-elemlékezik
S a régi, szűz kisasszony
Alakját földéizgeti.

Úgy jár lelkemben, mint késett ibolyák
Fölött júniusban a napsugár heve.
Nincsen szebb, mint az emlék
S egy finom gyermek-hajadon.

Óh, csak még egyszer gyérülő hajamat
Fölborzólná egy lány, nem érintett, szelíd,
Mondván: »Leszek az első
Zsenge és piciny asszonyod.«

CSAK LÁTNI AKARLAK

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Bontsd ki a szépséged vidáman,
Mint ó képeken meztelen angyalok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Várj hidegen, szabadon, hősként,
Még azt se kérdezd meg majd, hogy ki vagyok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Hunyt szemekkel feküdj előttem,
Miként egy vadvirágos, szűzi halott.

Vedd le ruhádról a büszke csatot,
Égnek szemeim téged látni,
Akit én megcsókolni nem akarok.

Vedd le ruhádról a büszke csatot
S én leborulok szőnyegedre
S megáldom a legdúsabb pillanatot.

HALK, BÁNATOS SZÖKÉS

Halkabban daloljatok,
Északi, vándor dalok,
Hirtelen, kósza dalok,
Szél-viharok.
Ma június van
S kissé búsan
Jöttem el valahonnan.
Jóéjszakát se mondtam.
Meleg, vihartalan
Nyárban
Tettem be oda a szívem
S a lábam
S szeretném kivonni őket,
E hamar lépegetőket.
Halkabban daloljatok,
Északi, vándor dalok,
Hirtelen, kósza dalok,
Szél-viharok.

A HOLNAPUTÁNI ASSZONYKÁK

Déli órák, kacagó terek,
Vidám utcák,
Ti tudjátok, hogy szinte meghalok
Azokért néha,
Kikre bátran nézni se merek.
Vén voltommal, jaj, mit áhitok?
Kezdődő nők,
Álmomban is tapossák a szívem
Piciny és pompás,
Hosszuszárú topánkáitok.
Bús okosság, adj nekem erőt
Lemondásra,
Hogy fordítsam el mindig arcomat
Holnaputáni
Édes, apró asszonykák előtt.

Süldő istennők, ím, elereszt
Vágyó arcom
Benneteket talán örökre már:
Veronikákul
Asszonyibb nőket hív a kereszt.

De még egyszer hadd nézzek halott,
Szomjas vágygal
Ellebegő, drága, friss testetek
Után és sírva,
Kis kisasszonykák, utánatok

TALÁLKOZÁS EGY GÉPKOCSIVAL

Nincs városom, nincs jó hajlékom
S mellettem suhant el gépkocsin
Egy vörös asszony, csipkés, vékony,
Tavaszi éjszakán.

Nem tudom, ki volt, de megnézett
S vágyam leszedte dús fátyolát
És már mint meztelen ígézet
Ragyogott és szaladt.

Soha se fog most már megállni,
Gépkocsija rohanva viszi,
Mert csak egyszer lehet találni
Illendő valakit.

Ő valakit talált az éjben,
Ki általa lelt volna hazát
S ő most szalad tovább sötétben:
Mikor találkozunk?

A HARMADIK EMELETRE

Szobám: a harmadik emelet
S aki szeret,
Gondolja meg, mert hosszú az út,

Mert rossz, hazug,
Aki tagad.

Drágám, te ne erőltesd magad:
Az áldozat
Sokkal több, mint három emelet
S hogyha veled
Találkozom:
Én az egész valómat hozom
S nem átkozom,
Aki csupán félig jön ide,
Mert nincs hite:
Ne jöjj ide.

VALAKI, VALAKI EMLEGET

Valaki, valaki most emleget,
Mert nagyon könnyező vagyok
S előttem párisi utca-ormok
Hasogatják az eget,
Szelfid kárpitját a nagy égnek.
Vidám legények
Jönnek dalolva
Sötét utcáknak mélyiről.
Gondolkozom: kiről, miről,
Mikor, mindegy.
Valaki, valaki most emleget...
Merre megyek,
Van-e út az utca-mélytől
Föl a hasogatott égnek?
Még sokáig kísér az ének
S én botorkálok tovább,
Keresem, aki emleget,
Keresem lelkemben azt,
Akiért érdemes volna
Így élni búsan és loholva
Sötét utcákról nézve az eget.
Valaki, valaki most emleget,
Valaki szán,
Valaki szánja

Azt, ki Páris sötét utcáira
Dobva nézi, kívánja
Az eget
S akit megríkat az az ének,
Melyet dalolnak
Éjszakában vidáman vesző
Rongyos, de társas legények.
Valaki, valaki most emleget,
Mert nagyon könnyező vagyok
S előttem párisi utca-ormok
Hasogatják az eget.

MOST ÖLELNE VALAKI

Most ölelne meg valaki,
Most jönne az igaz asszony,
Ki csak egy kicsit öleljen,
De nagyon marasszon.

Most ölelne meg valaki,
Lehetne tiszta leányzó,
Hogy ömlene telt keblére
Az édes, a lány szó.

Most ölelne meg valaki,
Valaki, hogy emlékezzem:
Sohse öleltek még némbert
Vissza szebben.

Most ölelne meg valaki,
Mikor futni kéne futva,
Mikor: ébredék-e holnap,
Isten tudja.

Most ölelne meg valaki,
Szép nőstény, könnyes és szánó:
Bűnbánó és dalos némbert,
Víg bűnbánó.

A SZERELEM EPOSZÁBÓL

(Töredékes bevezetője egy soha meg nem írandó s meg nem írható hőskölteménynek.)

Szokásos hívással hadd hívjam Múzsámat,
Szegény, bús testemet, mely vívott csatákat,
Mely ma is annyi bajt és Sátán-dalt érlel
A benne lakozó Múzsza kegyelmével.

Múzsám: Szilágyságban határozott vén testem,
Ki miatt tömérdek bűnbe s dalba estem
S kinek ereszkedett inakkal sincs másod,
Dalold le utolsó, nagy dal-tartozásod.

Sorsomnak, titkomnak hetedik lakatja
Lehullhat: nem vagyok gyermekeknek atyja.
Fiaim, lányaim paripák taposták
S a nagy csatatéren vér folyók elmosták.

Daloldj nekem, Múzsám, ne a hét vezérről,
Daloldj nekem, Múzsám, a nagy csataterről,
Hol, ahogy először ember nézett Napba,
Embernek sorsáról jegyződött bús mappa.

Melynél szörnyűbb téren Atilla se harcolt,
Melyet női testen gyémánt-Végzet karcolt,
Ninivék, Xerxesek, fajták, birodalmak
Hol vígan sülyedvén víg halállal haltak.

Nagy énekmondásnak tudom, mi az ára,
Én is készültem a hunn trilógiára,
De mikor Árpádék s talántán hunn atyjuk
Mind csak addig voltak, míg megszakadt magvuk.

Valami hős harcos én sohase voltam,
De a nagy harctéren sokat kóboroltam,
Sok-sok gyermekemet ölte meg a hőség,
Meddő táborozás, meddő vakmerőség.

Csókkal, csókfélével birom én és birtam,
Ám zsoldos nem valék, hamar untam, sírtam.
S ha vannak multamban bármely semmiségek,
Ezek a sirások, ezek voltak szépek.

Nekem a szerelem nem volt víg ajándék,
Lovagi birkózás, tréfás kopja-játék,
De volt ravatalos, halálos-víg torna,
Játék a halállal, titkos élet-forma.

Akárhol s bárkiért vágyódásba estem,
Vér áztatta nyomom Párisban vagy Pesten,
Mindig önnön-vérem és soha a másé,
Soha a levésé, mindig a mulásé.

De voltam bárkinél tisztább és fehérebb,
Voltam engedelmes gyermeke a vérnek,
Becsületes hímként csaptam nő-zavarnak
S becsületes voltam embernek, magyarnak.

E félszeg országban, hol ezer év óta
Hímnek is az derék csak, ki pátrióta,
Fölzokogó, csukló tréfa-zokkal mondom:
A nagy csatatéren erre is volt gondom.

Gazdagok ringyóit én el nem szerettem,
Koldusok mátkáit soha el nem vettem,
Küzdöttem, csókoltam szomorú rogyásig,
De csak ha biztatott az a néember másikk.

Nem voltam villámos, förgeteges csókja
Senki szép asszonynak s durva hódítója.
Diadal-sarcokat már csak akkor szedtem,
Ha karomba-hullót, megadót szerettem.

Áldott, kedves mégis az alkalom vétke,
Mikor legelőször kényszerített térdre
Asszony-ember előtt kicsi, kölyök-korban
És áldott a vigasz, mit leltem a borban.

Szent bor: asszony ellen talált drága méreg,
Már más mámorokkal, hajh, összecseréllek:
Hírrel és mákonnyal, ezerféle jóval
S ki tudja, tán holnap, egy Browning-golyóval.

Addig is büszkélkedj, Múzsám, drága testem,
Mint a Názárethi, latrok közt, kereszten.
Pál apostol mondta s te híven megtartod:
Hitedet megőrzéd s megharcoltad harcodd.

Mérgecs nyilak belém nemegyszer repültek,
Sebeim tüzeltek, sebeim heggültek
S ha újra kezdhetném friss komédiásként,
Ma is igaz volnék, ma se tennék másként.

Csak hazudni kéne, mennyi minden jönne
Magyar eredménnyel, sikerrel özönbe.
Már elhallgatni is milyen érdem volna,
De vallani mindent: volt életem dolga.

Tetsző, hazug-szűz dalt dalolni még tudnék,
Erkölcös hazugok kegyébe bejutnék,
De akarok szólni, de akarom látni:
Mer ma is hazudni álerkölcösöt bárki?

Akarom, hogy végre valaki meg merje
Mondani: nem a szív a csók fejedelme
S nem a csók a tető s nem a csók a minden,
Mint kötelezteténk hazudni azt rimben.

Itt állok s Lutherként mondom: engem Isten
Úgy tartson fiának s bajban úgy segítsen,
Hogy minden titoknak ez a megoldása
S hogy igaz lelkenek ez a vallomása.

Hajh, igen, emlékszem: mindig az a fűző,
Omló, habos szoknya, vérünket fölűző,
Parfümös kis nadrág, finom batiszt-játék,
De mindig az a cél, mindig az a szándék.

Mindig az a játék s mindig véres torna
S mindig mintha kiki egy-egy Isten volna.
Ezt a nagy szándékot nagy okok okolják
S még a tagadók is mindig szándékolják.

Kik által s miképpen lettem, aki lettem?
Nem tudom, de tudom, hogy kellett szeretnem
S a nagy csatatéren, lehettem bár olcsó
Nem voltam sem barbár, sem furcsa utolsó.

S tudtam nagyszerűen; költősen szeretni,
Valaki számára egyetlenegy lenni,
Úgy-úgy elborulni részeg szerelemben,
Hogy bolond álmokban sem lehetne szebben.

De a harctér: Harctér és az élet: Élet
S az asszony-test néha sokkal-sokkal mélyebb,
Mélyebb az Életnél, mélyebb a Halálnál
Mélyebb az álmodnál, mellyel vágyva hálnál.

Nem tudom, hogy mikor jön életem vége,
Mikor derül ki majd minden semmisége,
De nyugodtan halok: én nem csupán voltam
S érdemes harctéren esek el majd holtan.

A SZOMORÚSÁG TITKAI

Ignotusnak

A NAP RAVASZKODÁSA

Mit akar most a Nap,
Miért akarja így tavasszal
Elhíttetni,
Hogy sokkal boldogabb,
Szebb és fiatalabb vagyok?

Száz új, ifju legény
Méltóbb az elbolondításra
Vén magamnál;
De jön, jön, jön a fény
S én elkábultan reszketek.

Óh, nagy akaratok,
Kik munkáltok a tavasz-fényben,
Már tudjátok,
Hogy én öreg vagyok
S öreg ember háladatos.

Szép, víg üzenetek,
Csengjétek a tavaszt fülemben:
Ifju korral
Minden ember beteg
S én gyógyulok, mert vénülök.

Mit akar most a Nap?
Azt akarja, hogy emlékezzek
S legyek boldog,
Most már, mikor szabad
S mikor már úgyse lehetek.

SENKI ÉLŐNEK ELLENSÉGE

Kérem nagy könnyörgéssel,
Kiknek talán útjába álltam,
Higyenek, mint én kezdek
Hinni a jó, békés Halálban.

Szájunktól poharunkat
Úgyis majd egy szép perc elrántja,
Álnok és gonosz ember,
Ki társát az Életben bántja.

Hogy vagyok, hogy eljöttem,
Nem vagyok e bűn felelőse,
Én most társam nem bántom,
Könnyörgök, hogy ne bántson ő se.

Minden bántást nagy jajjal
Úgyis-úgyis nagyon megbántam:
Csak nyomorultak élnek
Ebben a bús, bolond világban.

Mindenki bocsánatját
Könnyörögve, sírva esengem,
Készülök elnémulni,
Fáj, fáj, óh, ne bántsanak engem.

Harccal jön minden ember
S minden harcnak bánat a vége,
Ne tegyek most már többé
Senki élőnek ellensége.

Szíves békét ajánlok
Alázatos és síró szóval:
Nagy-nagy titkokat látok
S megteltem minden szívi jóval.

Tele szívem békével,
Túllátok már a földi rácson.
Fáj az élet. Mindenkit
Kérek: ne, ne, ne bántson.

AKÁRMILYEN CSÚNYA ÉLETET

Egymás után magamra hagynak,
Kik sokallják az életemet.
Kakas-szó előtt megtagadnak
Esküdöző Pétereim
S életemmel ártok magamnak.

De élek és mégiscsak élek
S megdicsőülni nem akarok
S egy akármilyen csúnya élet
Reménysége bús agyamat
Elönti gőgjével a vérnek.

Akárhogyan, de el nem múlni,
Akárhogyan, de létezni még,
Inkább feledten megfakulni,
Mint egy ragyogó, szép Halál
Dicsőséges karjába hullni.

Mások ilyenkor megátkozzák
Anyjuknak méhét és az eget
S életük minden átélt rosszát,
De én sikoltva, evoé,
Óh, Élet, ragaszkodom hozzád.

AZ ÖRÖMTELENSÉG ÖRÖME

Mosolytalan szám tegnap este
Egy gondolatra rámosolygott,
Mint Krisztus a durva keresztre.

Arra gondoltam: Nap-nyugvással
Milyen öröm már nem örülni
S milyen rekedt az élet-nászdal.

Áldottam a muszájt, a rendet,
Rendjét a nem-lehet-máskéntnek
S azt, aki engem megteremtett.

Íme, elértem a tetőre,
Kihullott minden a lelkemből,
Ami mosolygós, ami dőre.

Elhagyott az óráknak kedve
S nem nézek már ezentul semmit
Sem örömmel, sem keseredve.

Nem kell reménységgel dolgozni
S tépett lelkemet, mint rossz ponyvát
Újból és újból megfoltozni.

Hogy nem lesz több mosoly-vetésem,
Ezért volt az én mosolygásom,
Legutolsó örvendezésem.

Mosolytalan szám tegnap este
Egy gondolatra rámosolygott,
Mint Krisztus a durva keresztre.

AZ ELSÖTÉTÜLT UTCÁN

A híres Vénség-utcán,
Hol ifjuságom lakott,
Most vonszolt öregséggel
Keresem a sok régi,
Váró, fényes ablakot.

Bőjtök utcája volt ez,
Minden háza egy világ,
Minden ablaka szent tűz,
Mely előtt váltva mondtam
El az éjféli imát.

Csak láttam, néztem, vártam,
Csak távolról vert a fény,
Ezer ablaknak fénye,
Enyém, dűnnyögtem göggel,
Ha akarnám, az enyém.

Ha bárhol bekopognék,
Kitódulna a meleg
És reám virradnának

Megifjító csókokkal
A legforróbb reggelek.

És most járom az utcát
S amit eddig nem kívánt,
Sorban-sorban elalszik
Gúnyosan ellobogva,
Szememtől, a régi láng.

Talán elunta várni
Késő merszem és erőm
A sok ezernyi ablak,
Honnan hívások jöttek
Ezernyi hajnal-előn?

Itt-ott még világolnak
Gyér, hű, bús utca-szemek,
De már az utca alszik,
Mintha már nem is volnék
S nem bánja, merre megyek.

A RÉM-MESÉK UHUJA

Fél-hajnal csöndje s a szobán
Nagy, kék fülekkel, ostobán
Egy furcsa bagoly átröpül,
Mint a rém-mesék uhuja.

Szárnya veri az ablakot:
Magam vagyok és én vagyok,
Így nem éreztem soha még
S nem láttam az életemet.

Talán elszáll, ha fölkelek?
Hajh, hajnalodó éjjelek,
Hajh, multam, sorsom, életem,
Nagy, kék fülű uhu-madár.

A MEGÁTKOZOTT EMBER

Levágatom a két kezem,
Mert mindig ölelni akar
S ha én karolok, vétkezem.

Csípje a nyelvem vas-fogó,
Mert mindig bántani akar
S ha én beszélek, romboló.

Lábam nagy botlás törje ki,
Mert két lábam amerre jár,
Csak mások bukását lesi.

És hunyjon el az életem,
Mert csupa-csupa kárt csinál
S ami áldás, azt temetem.

AZ ÉN VIRÁG-HALMOM

Álmom, ha kínnal elcsalogatom,
Úgy terül rá testem-lelkemre
Idegenül és fonnyatagon,
Kiabáló jajjal, hidegen,
Mint őszi, tarka virág-halom.

Virág-halom és rajta fura dér,
Ezer másnak szivéből hullott,
Piros hó-harmat: a vér, a vér.
Piros és búshideg minden itt,
Élet, árnyék, virág és babér.

Kinek csak valaha vérkönnye hullt,
Siet az én virág-halmomra,
Itt virrasztgat minden nyomorult.
Az én álmom riadt, őszi kert,
Hol minden holt virág összebujt.

S mikor kín-álmom ébresztve lohad,
Futnak a színek a szememből
S tipornak szilaj vihar-lovak

Véres, őszi virágoskertemen
S hallok a futó sóhajokat.

AZ ELMARADT SZOMORÚSÁG

Szép Húsvét jött most, cifra és derült,
Uram-Istenem, ez se sikerült:
Egy kalendáriumi szomorúság.

Húsvétot vártam, mely jön fagyoson
S melyből száz emlék lelkembe oson
És megfagyasztja egész életemet.

És szép Húsvét jött, cifra és derült,
Uram-Istenem, ez se sikerült:
Egy nagy, megvigasztaló szomorúság.

AZ ÉJ ZSOLTÁRA

Így zsoltárolt az Éj:

Ha olyan nagy volna a szived,
Hogy a Földet átöntené vérrel
És melegítné
Izzó, beteges dobogással,
Magyarul
Vagy nem tudom, micsoda nyelven
S miféle vér-ütéssel, özönnel,
Bárhogyan:

Akkor se tudnék.
Meleg párnát és takarót adni,
Akkor se tudnék
Vigasztalót sugni füledbe
S akkor se tudnék más lenni,
Mint Éj, Éj, Éjszaka.

Mert az Éjszaka Éjszaka lehet,
Mert a veszendő
Mindig veszendő

S aki egy kis életet kapott:
Bűnös, veszendő, tehetetlen.

Siratom, hogy sírsz,
De én Éjszaka vagyok
S a reggelre fogom rá a könnyeimet.
Siratlak, mert élsz,

Siratlak, mert bőszen kutatod
Sírnivalódat,
Siratlak, mert az enyém vagy,
Siratlak, mert másként nem lehet,
Siratlak, siratlak, siratlak.

Így zsoltárolt az Éj.

NAGY SÍRKERTET MÉRÜNK

»Édes apám, talán elférünk.«
Ő hosszakat lép s némán számol,
Én a nyomában.
Sírkert kell a családnak: mérünk.

Hol kelni szoktak friss palánták,
Melegágyaknak közelében,
Vetik külön majd
Az Ady-magvak hideg ágyát.

Házközeles, fekete földben
Mérjük a sírkert szélét, hosszát.
Négyen leszünk csak,
Kik idehullunk örökölten.

Dús földön és kevés kalással
Értük el a mérésnek őszét,
Az apám lép, lép
Reszkető lábbal, esti lázzal.

Százszor és százszor újra kezdi,
Már száz sírra eleget lépett,
De hátha, hátha
S bús lépéseit megnöveszti.

Ez a föld, ha maggal beszórta,
Emlékszik rá, áldott volt mindig,
Kereszt keresztet
Ért itt nyáron hússzorozódva.

Két fia van és velük elvész
E dús kis földnek kis családja,
Minden és minden.
Hát négy sír lesz itt csak a termés?

»Édes apám, talán elférünk.«
Este van, ő tünődik, hallgat
S az alkonyatba
Beleveszünk, sírkertet mérünk.

JÓSÁG SÍRÓ VÁGYA

Meleg karokban melegedni,
Falni suttogó, drága szókat,
Jutalmazókat, csókolókat:
Milyen jó volna jónak lenni.

Buzgóságban sohsem lohadni,
Semmit se kérni, el se venni,
Nagy hűséggel mindent szeretni:
Milyen jó volna mindig adni.

Még az álmokat se hazudni,
Mégis víg hitet adni másnak,
Kisérő sírást a sirásnak:
Milyen jó volna áldni tudni.

Meleg karokban melegedni,
Falni suttogó, drága szókat,
Jutalmazókat, csókolókat:
Milyen jó volna jónak lenni.

A MAGYARSÁG TITKAI

Küldöm s ajánlom szeretettel Zichy Istvánnak és Mariay Ödönnek

GŐZÖSRŐL AZ ALFÖLD

Magas, fátlan sikokról
Nyargaltak le az Alföld
Mély, szomorú völgyébe
(Fut a gőzös az éjbe.)

Világok és jövőndők
Néznak ki a vonatból
S alacsony tanya-házak
Óvakodva vigyáznak.

Tatárba begyógyultak,
Törökkel megbékültek,
De a multjukat állják
S a fákat is utálják.

Se virágjuk, se fájuk,
Se némettel békéjük,
Se kedvük, újjá lenni:
Álmuk a zsíros Semmi.

Hajh, Alföldre lenyargalt,
Szűk, vén fejű, magyar nép,
Be elmultak a multak
S lovaid kisántultak.

Csalva, csalódva, csalván
Kopár, régi sikodnak
Valál emlékezője
S lovad rossz nyergelője.

Nincs is e nagy világon
Szánandóbb nép náladnál,
Köd fölötted és köd lent,
Ősi nép vagy és jöttment.

Kisírunk a gőzösből
Sok nehéz, könnyes jóslást

Sorsodról, Alföld népe.
(Fut a gőzös az éjbe.)

HAJH, ŐSZI MAGYARSÁG

Evvel a régi ismerőssel:
Meg vagyok akadva az Ősszel.

Szívesen veszem, mint barátot,
Szívesen a szárnya alá állok.

Bevallom, hogy néha hazudva
Értem patkószeget, őszi utra.

Bevallom, hogy sokszor kevélyen
Gondolkoztam el az élet-mélyen.

De mindig és mindig vallottam:
Kis, bús, kevés különbség van ottan.

Az Ősz, az Ősz s a magyar élet:
Olyan egyformák, miért beszéljek?

Nincs szépsége, de szépnek látjuk,
Átkozni kéne és mégis áldjuk.

El kéne dobni, százszor véljük
És százszor és mégiscsak leéljük.

A CIVÓDÓ MAGYAR

Halj meg már bennem, te civódó magyar,
Békétlen Koppány, hunn ördögök fia:
Komédia minden, komédia,
Nézzek immár nagyobbakra is.

Mi régen erdő, az ma már Budapest
S mi egykor bánat, az ma komédia
S a lázadót ma már nem védi a
Táltos-düh és a magyar muszáj.

Hadd ne bánjam már, mit csinál a magyar,
Legyek két ország: Élet s Halál fia:
Komédia minden, komédia,
Nézzek immár nagyobbakra is.

A MÁRCIUSI NAPHOZ

Révész Bélának küldöm

(Márciusi Nap, nagy a te hatalmad
S magyar Márciust, magyar forradalmat
Nem gyujtottál ránk ezer évig mégsem:
Ültünk örökkön jeges senyvedésben.)
S verje meg az Isten a verejtékünket,
Verje meg veréssel egész életünket,
Ha tovább tengődünk ilyen kábult-árván,
Csókunkat a szánkban, álmunkat a párnán,
Gyermekeket ígérő legszebb ingerünket,
Verjen meg az Isten, verjen meg bennünket,
Verje meg a tettünk, verje meg az álmunk,
Dunai-tiszai régi megállásunk,
Verje a multunkat, verje a jövőnket,
S betyáros magunkból elkövetkezőket,
Ha el nem tiporjuk, kik utunkat állják:
Magyar Márciusunk minden akadályát.
Verje meg, verje meg, ha van verő Isten,
Aki csak egy kicsit ósdit akar itten,
Mert itt kárhozat van, itt le kell gyilkolni
Mindent, ami régi, ezeréves holmi,
Mindent, ami senyveszt, mindent, ami árul
S Etel-közt teszi meg hű magyar határu.
Óságtartók népe most ront ellenünkbe:
Fiatál Március, most nézz a szemünkbe
S úgy adj nekünk erőt, sugarat, hatalmat,
Amily híven hisszük ezt a forradalmat.
Nekünk forradalmas minden futó óra.
Gőgös, gazdag grófra s gazdagult zsidóra
Haragszunk és vagyunk egyazon haraggal,
Tán ki sem mondható gyilkos indulattal.
Mert a világ siet s most kerül dülőre:

Érdemesek vagyunk életre s jövőre?
Büdös úr-szag, pénz-szag sehol így nem kábít,
Minden: változásért és újért kiált itt,
S ha papok tömjénjük gőgösebben rázzák,
Mindezek halálos sorsunk magyarázzák:
Petőfi szavánál van szükség jobb szóra:
Mindent meglátóra, mindent felrugóra,
E fényes Március csatasorba állít:
Végre talán eljut bús Magyarországig.

(Márciusi Nap, nagy a te verésed,
Csodatevőn szép te megérkezésed,
De akard végre, hogy mi is akarjunk,
De akard végre, hogy csúnyán ne haljunk.)

GÁLÁS, VASÁRNAPI NÉP

Százezernyi kába
Igy él itt Pesten és Budán:
Kedvet dob a zene-masinába,
Húsz vagy több fillér a kedve.
Egy-egy családdal,
Kedveskedve,
Egy-egy hites, férjes asszonnal
Jön egy kis lyány
S szeme síkján
Oda van ragyogva, nőve
Az anyja szeretője.
És ott van a férj is
És ott vagyok én is
És szól a zene-masina.
És mindezek, ők,
Izzadtak és lelkesedők
És így mulatnak Pesten és Budán.

*

Ami nóta jöhet,
Jöjjön, mert szabad:
Nem az ő nótájuk egyik sem.
Lopottan száll, dagad.

Alacsony bánat mit kíván:

Érzelmes nóta,
Rossz divány,
És késő hazatérés
És butaság
És kacagásigérés.

*

Gálás, vasárnapi nép,
Én ott vagyok és látom
Néha-néha.
E kerek, dús világon
Nem láttam soha mását,
Az Életnek ilyen magyaros,
Zsidós, svábos és tótos
Kigúnyolását.

*

És most jön a java:
Ezekért élünk,
Ezekért a boldog cudarokért
Szakad a vérünk.
A bánatunk nem ér egy zsömlyét
S a kedvük ára
Egy garast
S mégis az ő kedvük maraszt
A hidegben, a hőben,
Az élet-vendéglőben.
És mégis értük ássuk
Vagy itt vagy másutt
Gödreit az emberi útnak
S nekik van igazuk,
Mert sem Pesten, sem Budán,
Mert ők
Sohase futnak.
Ők orrolnak s nevetnek
Kicsi bánattal, kedvvel,
Egy-két furcsa gyerekekkel.
Furcsa gyerekek jöttén
Az ember tán elbámul
S mégis talán csak ezek

Jöttek ki
Ama mélyebb világbul.

*

Mert hát törvénytelenység,
Ha más másként él, mint én,
Akárki is, az élet
Gyönyörű, nagy, nagy mindjén.
Vedd ki a bánat sarcát,
S iszapját az életnek,
Szirupját a kávénak
S mit bánod, hogy merre mennek
Gáncsoló okosaid.

*

Én most gagyogva
Emlékezem,
Mintha írnám szavaimat
Futó homokba.
Csak jöjjenek ezután is
A szép és hetyke nők,
A vasárnap szépjei,
A semmire-kelők.
Hadd jöjjenek csak,
Hallom, hallom
Olcsó beszédüket.
Ha akarom, nem hallom,
Fejemet szegve tartom
S előttük egy holt magyar úr
Táltos lovon üget.

A FAJOK CIRKUSZÁBAN

Magyar bolyba sodort léttel
Sírom el, hogy nincs magyarság,
Nincs kivétel
S még a fájdalmunk is régi.

Minden, minden ideálunk
Másutt megunt ócskaság már,

Harcba szállunk
S már tudjuk, hogy kár a harcért.

Csak cammogva fonjuk éltünk
Mások elhányt guzsalyáról
S nem kár értünk,
Ha elvágják fonalunkat.

Csak valami más is volna
A mi másolt életünkben,
Mint új borba
Belesajtolt szagos fűrtök.

De a mi kis bolyunk semmi,
Húsvéttalan a magyarság
S írni, tenni
Mégis űznek nagy parancsok.

Nem tudom, hogy mi a célja
Ennek a hazug életnek,
Mégis néha
Ezért mindent lángba dobnék.

Mi az én nyomoruságom,
Bármi koldus, bármilyen bús?
Sírva látom:
Kietlenebb a fajtámé.

Céljainkat elcélozták,
Életünket már elélték.
Cirkusz-ponyvák
Bohóc-sorsa leng előttünk.

ITT, A BOZÓTBAN

Hallom, itt, a bozótban,
Hogy minden nagyon jól van
Amott, ahol élnem kellene.

Grófék élnek, mi érték,
Zsidó fölszedi bérét,
Barátságos a magyar világ.

Csak egyszer meggyógyulnék,
Csak egyszer szabadulnék,
De sok arcról tépek le mosolyt.

Majd lerántom a lárvát
S a síró magyar árvát
S ami csak fájhat, megmutatom.

Mint bennem, fojtón, bátran
Csap majd szét ez országban
Kén-tüzesen a keserőség.

PIMASZ, SZÉP ARCCAL

Zilahi jó barátainnak

Pimasz, szép arccal látszik, hogy akar,
De közben búsan lekönyököl,
Nyög, sír, ez az én fajtám, a magyar.

Olykor utálom, néha szeretem:
Ennyi emberséges bánatot
Nem adott volna más fajta nekem.

Van-e célja és nagy akarata,
Hoz-e valamit, ami övé,
Ami magyar, ami igaz maga?

Van-e nagy, ős küzdésünknek neve,
Vagy elvérezünk névtelenül,
Mint a kóbor tigrisek serege?

Ez a mi szép, koldus, úri fajunk
Nyugtalanít: példája vagyok:
Ha meghalunk, majd egyformán halunk.

Pimasz, szép arcot talál a Halál
S szeretőnkért rejtjük a bánatunk,
Szeretőnkért, ki a tilosba jár.

AZ UTOLSÓ KURUC

Súlyos inségimben
Se Bécsben Úristen,
Se Krisztus Pozsonyban,
Se Szentlélek Tordán,
Igazán nem hittének.
Ez árvult országban
Vén századok óta
Gonoszak az istenek.

Véres már két lábam,
Sok országot jártam,
Csúnya Moldovától
Cifra, víg Majlandig
Poroszkálva vitt a ló,
Már a ló is eldült
És a gyalog-járás
Nem vén embernek való.

Óh, bolond, bús balság,
Keserű magyarság,
Óh, bolond, vad vélés,
Hires Buda vára
És ti, régi babonák,
Be megcsúfoltátok
A legigazabbat,
Legmagyarabb katonát.

Nincsen itt már semmi
S szépen tönkremenni
Budapest is tiltja,
Torda, Pozsony és Bécs.
És minden gyülekezet,
Fuvalkodott isten,
Sem szelidebb mása
Nem nyújthat nekem kezét.

Nincsen egy barátom
S vércsillogva látom
Utolsó kurucnak
Érdemelt, csúf sorsát
Ott az árokpart alatt.

Nincsen Lengyelország,
Nincs hely a kurucnak
S jaj annak, ki megmaradt.

OBSITOS VITÉZ NÓTÁJA

Nagy Endrének küldöm

Aludni sem kell,
Ébredni sem kell:
Én vagyok, én vagyok
Legboldogabb ember.

Semmi sem érte,
Félig sem érte,
Mit az én életem
Pazarolt el érte.

Magyarért kár volt,
Zsidóért kár volt,
Ilyen szép életet
Találni akárhol.

Asszonyért veszni?
Magamért veszni?
Hálás, hú fajomért?
Tudom én már: semmi.

Vetődjék kocka,
Nagy élet-kocka,
Mégsem adom fejem
Újból ilyen rosszra.

Jó vérem kellett,
Rossz vérem kellett,
De ha nőtt a bajom,
Ki volt bajom mellett?

Elég az átok,
Kacagós átok,
Kedves várakozók,
Én nem várok rátok.

Hajh, hívó voltam,
Hajh, bolond voltam,
De nem látnak soha
Ilyetén bomoltan.

Mindenki védje,
Keserűn védje
A maga igazát,
De én állok félre.

HAJLONGNI EMERRE, AMARRA

Hajlongni emerre, amarra:
Bús sorsot mértél, Uramisten,
A magyarra
S még búsabbat reám.

Hiszen, jó, jó: nem vagyok semmi
És mégis muszáj minden fajnál
Jobbnak lenni.
S mit ér, ha jobb vagyok?

Nekünk kevés pünkösdot hoztál,
Kevés szentlelket, Uramisten,
S ostromoztál,
Bár véresek valánk.

Körülvettél balgákkal minket
S méltatlanul kínozott fejünkre
Sohse hintett
Kegyed sugarakat.

Önnön-valónktól félve félni
S elvegyülni törpe gyávákkal,
Halva élni:
Ezt adtad, Te, nekünk.

Hajlongni emerre, amarra,
Bús sorsot mértél, Uramisten,
A magyarra
S még búsabbat reám.

A MINDSZENTI TEMETŐBEN

Ady Lajosnak

Megint ott vagyok elverten,
Túl a nagy, családi kerten,
A mindszeriti temetőben,
Gondolatban s balogul:
Megint nincs semminek célja
És ezernyi kétség-héjja
Megint a szívekre hull.

Itt, szívekre, éhes csőrrel,
Húsevővel, vérevővel,
Héja-csapatok lecsaptak
S már sikoltni sem tudok,
Élve, tépetten és fázván,
Nagy-rohanva és paráznán
Most már futni sem futok.

Ott a tőben és kútfőben,
A mindszeriti temetőben,
Ott vagyok Párist-loholva,
Veszekedetten megint,
Veszekedetten, elverten,
Túl a nagy, családi kerten,
Végleg, fáradtan, megint.

ÉLNI, MÍG ÉLÜNK

Igen: élni, míg élünk,
Igen: ez a szabály.
De mit csináljunk az életünkkel,
Ha fáj?

Igen: nagyot akarjunk,
Igen: forrjon agyad,
Holott tudjuk, hogy milyen kicsinység
A Nagy.

Igen: élj türelemmel,
Igen: hallgass, ha fáj.
Várd meg, hogy jőjjön a nagy professzor:
Halál.

Igen: élni, míg élünk,
Igen: ez a szabály.
De mit csináljunk az életünkkel,
Ha fáj?

EGY TEMPLOM-ALAPÍTÓ ÁLMA

Bölöni Gyögynek küldöm

Fekete, magas hegyfokon
Az oktalan Szomoruságnak
Tiszteletére
Épülne az én templomom.
Ott összegyülne az én népem
S nyögve, kacagva,
Vörös terítős Szent-Mihály lova
Körül, oltár körül,
Szomoruak gyülekezetében
Állnék én, templom-alapító.
Jajaink: az orgona-sipok,
Tömjénünk: az álmok,
Imánk: legyen örökké
Áldott,
Aki nem tudja, miért szomjas,
Aki nem tudja, hogy mi fáj,
Mindenki, ki korona nélkül
Is király:
Az oktalan Szomoruságnak
Szomorús szép eklézsiája.
Aztán keresztelnék galambok
Csurgó vérével
Kisdedeket.
Esketnék és temetnék halkan,

Minthogyha alvó betegek
Ágyai között járnék.

Ezer árnyék
Suhogna ott,
Akik nem kaptak templomot
S halottak régen,
Mert régi, hajh, régi
Az én oktalan szomoruságú
Fájdalmas hitű népem.
»Ite, missa est«,
Elmondanám naponként szebben
És sírnánk mindig
Többen és jobban,
Keservebben, keservebben.

A DICSŐSÉG TITKAI

*Barátaimnak, jó embereimnek a "Nyugat"-nál
s bárhol, ahol nekik s nekem még rokonaink lehetnek.*

AZ ÖREG SZAKÁLAS

Áldassék az öreg szakálas,
A fordított Jakab apostol,
Ki nem tudna dicsőség nélkül
Meghalni: költő.

Áldassék és ünnepeltessék,
Mert Jeruzsálem templomából
Naiv Jézus kiverte volna
S ő bölcs kalmár volt.

Szeretem ez öreg szakálast,
Bár kevés van szeretni benne,
De ahogy életét csinálta:
Csupa okosság.

Önnön-árát fennen fölverte,
Zokogott jószívű zsidóknak
S közben, belül, azt is vallotta,
Hogy ő: a költő.

Ma átadja magát a sorsnak
S azoknak, kiknek kortes-lelkük
Fölfedez egy-egy neves gyöngét
Az erős ellen.

Vén költőm, régi ideálom,
Engem bánthatsz, mégis szeretlek,
Ha nem voltál tán új, egész, nagy,
Hittél magadban.

Hittél magadban s úgy csináltad,
Hogy a világ slemilnek lássson.
Ezt a tudományod irigylem
Tőled örökké.

Öreg szakálas, üdvözöllek
S szeretem, hogy téged hozsánnák
S nagyszerű ünnepek fogadnak
S te hiszel bennük.

Adjon Isten felé-forintot
Nekem s csupán fél-annyi évet,
De legalább úgy higgyek végig
Magamban, mint Te.

UTÁLNAK, DE CSODÁLNAK

Mert voltam búsult, csüggeteg, árva:
Így adtam magam paráznaságra,
Így adtam magam paráznaságra,
Bűnre, világra...

Így adtam magam szerelem-őszre,
Így lettem magam bús viselőse,
Így lettem magam bús viselőse,
Asszony-sors hőse.

Nem bánok semmit, mit cselekedtem,
Szent; kényes dolog volt minden tettem,
Szent, kényes dolog volt minden tettem,
Szent és kietlen.

Így lesz majd rólam dala csodáknak,
Fejemre újak majd ígyen hágnak,
Fejemre újak majd ígyen hágnak,
De megcsodálnak.

A PÓCSI MÁRIA

Ma Máriától jönnek a szívek,
Ma Mária-kép minden durva lábnyom.
Szívemben sír a pócsi Mária
Egy őszies, emlékes délutánon.

»Óh, Mária« - mindig új-új csapat
Énekel a poros, tarlott mezőkön,
Ezek hozzák magukkal a hitet
S porfelhőben fölöttük ez a nő jön.

Óh, Mária, Pócson is lakozó
Regina Vitae és maga az Élet,
Itt, Érmindszenten, útra készülön,
Ma, csúf napomon, Veled hadd beszéljek.

Egy idő óta megnőtt a szívem
S a szép bűnöktől keservesen tiszta
S most hirtelen csak Tégedet keres
Egy szüzetlen és bűnös kálvinista.

Tegnap volt az oláh Mária-nap,
Tegnap temettem minden élet-rangot
S ma jönnek meg a pócsi búcsusok
S ma táncolnak a kicsi, móc harangok.

Hogy ki vagyok, ma kezdem sejteni:
Rossz ébredő és sokat próbált fekvő,
Az Életnek rosszul nősült veje,
Vallástalan és nőtlen, öreg vő.

Ma kell kihúzni a szomorú tört,
Melyet az Élet szívembe belévert,
Ma felejték el minden igazat
S ma bocsátok el minden régi némbert.

Ma tudom, hogy csak Mária maradt,
Szívemet most már csak Mária lássa
S e Mária nem régi fancsali,
De mindennek egyesítő, nagy mása.

Mária a nagy, fehér jégtorony,
Mária a zászlóknak szent zászlója,
Mária a mennyei paripa,
Ha vágatván visszaköszönök róla.

»Óh, Mária« - hallga - giling-galang,
»Óh, Mária« - és mégis ez a minden:
Ma érkeznek Pócsról a búcsusok
S processziók én rossz idegeimben.

Óh, Mária, ma már azt üzenem
Azoknak, akik halálomra lesnek:
Úgy kívánja a pócsi Mária,
Maradjak meg magamhoz érdemesnek.

Ma egyszerűbb, emberibb a dolog,
Ma már tudom, hogy nem nagy csoda élni:
Egy Mária, még hogyha pócsi is,
Pogányokkal is tudhat jól beszélni.

Mikor már minden hit-húr elszakadt
S az emberben a barátja se hisz már,
Jön Mária s Pócsról a búcsusok,
Jön a szívünk, multunk és játszva visz már.

Ma már hiszem: nagy döntés vár reám,
Legyőzni mindent, mi ellenem támadt,
Mutatni egy példátlan életet
S nem bocsátni el az én Máriámat.

Óh, Mária, ma úgy zeng a szívem
Mint szűz-nyövä, bátor diák-koromban:
Akkor lehet akárki is vitéz,
Ha a hite és már mindene romban.

Most érkeznek a pócsi búcsusok,
Szívem s ősz, száz diák-lelki emlék,
Giling-galang, ének, Ősz, Mária:
Lesz Mária és életem is lesz még.

»Óh, Mária« - jön a te életed,
Hozzák messze, szilágyfalvi oláhok,
Most jönnek már az édes babonák,
Most jönnek az igazándi morálok.

Óh, Mária, most jön a hazudó,
Igazi és Halált-incselő Élet,
Óh, Mária, Élet, giling-galang,
Áldassál, hogy ma találkoztam véled.

HA TANULTUNK ZSOLTÁROKAT

Osvát Ernőnek küldöm

Ha tanultunk zsoltárokat,
Hogyha imádkoztunk sokat,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha tetszett az Isten szeme,
Lángoló Nap nyári heve,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha volt néhány pohár-borunk;
Anyánk, frigyesünk, asszonyunk;
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha a céda hír fölkapott,
Ha láttunk néhány szép napot,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

Ha tetszett balga életünk,
Gondunk, kedvünk, lelkünk, eszünk,
Porba ejtjük
És felejtjük, elfelejtjük.

ÉLETEM APADÓ ERE

Életem szegény és apadó ere,
Melynek volt-sodra vad sással nőtt tele,
Fájva vigyázlak.

Meddig lézeng még tévedt, sekély vized
S néhány arannyal vajjon meddig fizet
Engem az Élet?

Élni, birkózni, jaj, még meddig szabad,
Meddig pártolnak a bűvölő szavak
Elöntve ajkam?

Mert elmondani még sokat akarok,
Mert kellene még az esős hajnalok
Zúgva, zuhogva.

El nem apadhatsz még, életem ere,
Tele a vérem, lelkem, torkom tele:
Áradni fogsz még.

FEHÉR ASZTAL BÚCSÚZTATÓJA

Boros asztal, fehér asztal,
Telt poharak, kacagva bongók,
Víg, hős, legényi éjszakák,
Villámos kedvüek, csapongók,
Már elhagylak benneteket.

Szíves órák, duzzadt órák,
Rólatok már lassan lekések,
Elmulasztom örömötök
S a régi szép feledkezések
Ritkán jönnek, alig-alig.

Boros asztal, fehér asztal,
Frigyesedésünk hajdan-hajdan
Képzelt gondokban született,
Örömnél is jobb ifju bajban
S most mint bagoly-hit szétszakad.

Szíves órák, duzzadt órák,
Komorabbak s hígabbak lesztek
S a régi borosüvegek
Nyújtóznak, mint vén sírkeresztek
Vén temetőben valahol.

Ritkább-ritkább lesz a kortyom
S megtelek már síri malasztal
S oly furcsa a ravatalom:
Egy boros asztal, fehér asztal
S virrasztóim telt üvegek.

BUJKÁLÁS A SZÁNALOMTÚL

Úgy bujkálok a Szánalomtúl,
Találkozástúl és beszédűtül,
Mint aki nagyon-nagyon szédül,
De kell, hogy lenézzen a Mélybe.

Bús, rozzant konflisnak ölébe
Dobom magam és gyáváságom
S kullogok a pesti utcákon
Úzött kutyaként, félve-félve.

S én lennék a Hírnek kevélye?
Ki, mint egy ingét féltő senki,
Nem ér rá gyűlölni, szeretni
S csupán bujkál a Szánalomtúl?

BUKDOSIK A LELKEM

Bukdosik a lelkem,
Mint szamár a jégen:
Meghanyatlott
Az én büszkeségem.

Nagyon meghanyatlott
Ős fenyő módjára
S a volt úrnál
Nincs szomorúbb árva.

Fűrész fűrészelte,
Fejsze nekivágott:
Büszkeségem,
Óh, halálra váltott,

Búcsuzom már tőled
Bölcseséggel telten
S bölcseséggel
Bukdosik a lelkem.

ELADÓ A HAJÓ

Eladó a hajó,
Szakadt kötelekkel, tört árboccal
És minden-minden jófajta rosszal.

Eladó a hajó,
Egy kis javítás és megint futna,
Törődött gazdája megunta.

Eladó a hajó,
Dicső volt a maga idejében,
Tengerre vinni tán ma se szégyen.

Eladó a hajó,
Vitorlája ezer vihart látott,
De be is járt már ezer világot.

Eladó a hajó
S aki méltó szép, szent kárhözásra,
Szökkenjen föl rá megbabonázva.

Eladó a hajó,
Új gazdát keres, új igézetet,
Hajrásabb utat, bátrabbat, szebbet.

Eladó a hajó,
Elég drága, jöjjön, aki kéri:
Szép pokol-útja lesz, de megéri.

AZ ÉN HADSEREGEM

Fiatalok,
Forró, páratlan hadseregem,
Nem baj, ha meghalok.
Enyém az ország
S a tiétek
A legszentebb hivatalok:
Ha meghalok.
Ezt okosan csináltam:
Jöjjetek, ti,
Nálamnál bűnösebbek,

Szebbek és kevesebbek,
Többek és jobbak,
Fiatalok.
Ti vagytok az én országom
S tiétek lesz itt minden,
Ingyen,
Egy kicsit a lelketekért
S miattam.
Előre, drága hadseregem,
Előre.
Bűneim piros zászlóját
Erényeimnek sok
Fekete rojtjával
Lobogtassátok.
Síromból is rátok
(Habár ócska a szó)
Vidáman nézek.
Vitézek,
Fiatalok,
Előre.
Nincs már nekem semmim,
Ti vagytok az örökség,
A jutalom,
Ti vagytok a dalom
S fiatalok, fiaim
Szép lesz elesni értetek
Majdnem-majdnem
Fiatalon.

MERT MÁSOKÉRT CSATÁZTAM

Oláh Gábornak küldöm

Tervek fogytán, hitek apadtán,
Mikor immár hamut se hintek
S nem kezdhetek már új megint-et
Kínszenvedő utamnak végén
Keresgélőn visszatekintek:
Óh, multam, adj egy szalmaszálat.

Készül az ár halott fejemre.
S az Élet, hajh, komoly ajándék,
Adja hozzánk áldott aránkként
A házasító nagy Természet.
Volt-e bennem legalább szándék
Áldottan hagyni az arámat?

Akartam-e szent indulatban
Feledni magam kis személyét,
Hogy majdanta boldogan éljék
Életüket jövőendő mások?
Akartam-e a titkok mélyét,
Hogy önmagamnak fittyet-hányjak?

Látom magam ifju csatákban,
Amelyekben én voltam minden,
Forró, bolond, bő ereimben
Vérem csupán magamért tombolt,
Mint egy földi, kárhozó Isten,
Úgy vívtam a hiú csatákat.

S látom magam magam tagadva,
Eldobva minden hiuságot,
Fehér lovagként mint csatázok
Meg se született milliókért,
Voltam nem ismert, megalázott,
De a lelkem ujjongva vágtat.

Óh, Élet, én nem csaltalak meg,
Nem csaltalak meg mégsem, mégsem,
Volt száz termékeny szívverésem
S nem faragott versek és képek,
De néhakori fehérségem
Mondnak vétót majd a nagy árnak.

Hogy nem hittek szavamnak, még jobb,
Mert így fehérebb minden tettem,
Mert így gyönyörűbben szerettem:
Tudtam azoknak szépen adni,
Akiiktől önzőn mitse vettem:
Éltem, mert néha éltem - másnak.

KI ELVESZTI HARCÁT

Akik türelemmel
Nézték és szájalommal
Én nagy vergődésimet,
Maradjanak most már
Továbbat is jó szivek,
Továbbat is jó szivek.

Életemnek útja
Bűnökkel kövezetten
Fehér cél felé futott.
Akármi is történt,
Vezekelni nem tudok,
Vezekelni nem tudok.

Harci trombitámat
Már eldobom nyugodtan:
Büszke Jerikó-falak,
Mint régen, szilárdan,
Sötét göggel állanak,
Sötét göggel állanak.

Amit csak akartam
S vívtam szent hevülettel,
Kudarcos csődre került:
Sok nagy szándékomból,
Jaj, semmi se sikerült,
Jaj, semmi se sikerült.

Állok nyomorékon
Méltatlan és rossz névvel
Ellen és barát előtt,
Mint a végzet-verte,
Régi, bús hadviselők,
Régi, bús hadviselők.

Sisakom beverve,
En-szívemben a kardom
S a pajzsom messzi hever.
Ki elveszti harcát,
Ilyen csúnyán pihen el,
Ilyen csúnyán pihen el.

SZEGÉNY, ÁRVA RIGÓIM

Nótáim, én árva rigóim,
Vesszetek el: nem tudtatok
Harsogni elég gőgösen,
Kacagni elég boldogan
Hangotok bamba hódolóin.

Hűvös van már a kertetekben
S rajtatok a csirip-hadak,
Rajtatok az ál-gőgösök
S ti nem tudjátok meg soha,
Hogy nem nótáztak soha szebben.

Nótáim, én árva rigóim,
Vesszetek el: nem tudtatok
Harsogni elég gőgösen,
Kacagni elég boldogan
Hangotok bamba hódolóin.

AZ ÉLET-HALÁL TITKAI

Édesanyámnak s azoknak, akik egy kicsit is valaha anyáskodva szerettek, féltettek s talán már el is búcsúztattak.

A SORSOM ELLOPÓJA

Ki az én sorsomat ellopta,
Láttam,
Nipponban vagy Amerikában,
Nem emlékszem:
Álmomban láttam.
Aratott és eredmény-kévék
Halmaza és kincse előtte.
Fiatal volt, holott miként én,
Tápostá harmincharmadik v
Évét.
Szinte robbant még az erőtlől,
Hogy a munkából hazatért
S akkor
Fiatal feleséget csókolt
Tüzesen a hús alkonyatkor
S gyermekek játszottak, a kertben.
Verten
Én is ott voltam, tönkreverten,
Idegen koldus azon arccal,
Korral
S ő élettől mámorosan,
Jókedvűen kínált meg
Kenyérrel és almaborral.
Az udvaron vackot vetettek
S bénán
Őriztem a paradicsomot.
S nem mondtam meg, hogy én lehetnék
Ifjú gazda s nem koldus vendég
S némán,
Titokban oldtam kereket
S neki a bús országutaknak

Szaladtam futva, szökve
Sorsom tolvajától örökre.

AZ ELREJTETT ARCOK

Bosszús, bolond, béna vagyok,
Aki bírtam annyi harcot
S kit a farkas-szem meg nem ölt,
Megölnek az elrejtett arcok.

Mint orvok, úgy rejtőznek el
Titok-takarókba zárva.
Néhány nyár óta nincsen arc,
Csak csúfolódó csúnya lárva.

Én már alig-alig birom,
Talán mert érzem a végem:
Medréből tán holnap kicsap
Az én dagadt őszinteségem.

Közel és távol hazugak,
Gúnyos rejtők csúf csapatja,
Szép volna látni e hadat:
A lárva-bontást hogy fogadja.

Hiszen semmit se akarok,
Csak csúf lárvákat levenni
S látni meztelen arcokat,
Melyeken nincs mez, festék, semmi.

Egyszer néznénk farkas-szemet,
Kivoltunkat egyszer lássuk,
Horkantan egyszer hadd legyünk
Egymásnak kemény Messiásuk.

A CSODÁK ESZTENDEJE

Összeszaladt Ősz, Tél, Tavasz, Nyár,
Folyók mély bölcsőkből kikeltek

S engem elhagynak már azok is,
Akik eddig szívvél szíveltek.

Valaki megőrült az Ūrben,
Valamely Nap járja bolondját,
Valaki mindent összezavart
S űstökösök jövését mondják.

Nagy vágy-kötelek elszakadnak,
Ébrednek oktalan szerelmek
S karunkon a régi örömök
Lesznek bús, utálatos terhek.

Bicskák szomjasabbak a vérre
S gőzösök egymásba szaladnak
S akik szerették az Életet,
Most nagy Halál-légyottot adnak.

Ki csinálja, ki jár közöttünk?
Egymás mindene minden-minden
S a felhőt az a Cél kergeti,
Mely itt tapos a lelkeinkben.

Egy pillanat és minden más lesz,
Más a holt Tenger, más az örvény
S másképpen villan meg agyamon
Minden gondolat, minden törvény.

Jaj, jaj, be félek, félek, félek:
Mi lesz vajjon, jaj, mi lesz holnap?
Messze világok szeszélyei
Nekem holnap mit parancsolnak?

Hogyan tiportat el a sorsom,
Hogyan hal el minden, mi drága?
Óh, örök titkoknak szomorú,
Borzasztó, egységes világa.

TESTEM, VITÉZ PAJTÁSOM

Testem: vitéz, kemény pajtásom,
Híven ugrott értem tűzbe, vérbe,

De most már nagyon kopott
Hajdantan büszke vértje.

E gyötrött földi-hüvelyt áldom,
Mert ha szól hozzá az Élet hangja,
Hegyezi beteg fülét
S fiatalon fogadja.

Voltunk s halunk, mint jó bajtársak,
Homlokunk nyirkos gödörbe ejtjük
S ha volt egymáshoz hibánk,
Egymásért elfelejtjük.

Hiszen nem is az Élet nagy szó,
De az élet bús megérezése,
Testem vidám fiu volt,
Nem leszek rossz Jób én se.

A MEGHÍVOTT HALÁL

Ha akarom, két óra mulva
Halott lesz egy szünetlen elme
S hódolattal lépi át küszöböm
Minden halálok fejedelme:
A meghívott Halál.

Póri, kicsi halálok helyett
Jönne pompával és bíborban:
Még fehér papir-álarcot visel
Álomhozó húsz grammnyi porban
Itt, az asztalomon.

De fölkelne királyi díszben,
Ha akarnám, két óra mulva
S megcsókolná megnyugodt homlokom
Koldus ágyamra ráborulva
Ez a fölséges Úr.

Ha akarom, nagy, jó álom jön
S nem a régi erőltetettek,
Kicsik, szomorúk és hézagosaik
Népe, amelytől félve retteg
Minden kis szenderem.

Ha akarom, nem kell megvárni,
Míg lomb módon, gyáván elmúltam
S letépjen egy bús, hűvös esti szél
S mint egy csavargó, nyomorultan
Fagyjak meg valahol.

Ha akarom, hogyha akarnám,
Mennyi bús szépség nyugtot lelne,
Mennyi szép bánat, ha találkozunk
Én s a halálok fejedelme,
A meghívott Halál.

Asztalomon, álomporokban,
Ott trónol már gyönyörű réme
S két óra mulva már, ha akarom,
Rám hull a legszebb trónnak fénye,
De, jaj: gyáva vagyok.

MINDENT MÁSKÉPPEN SZERETNÉK

Pérez, számon-kérem tőled
Az életet, a terveket,
A hazámat, az anyámat,
Az Istent s a gondolatot
És a szeretőmet.

Mind ottvesztek,
Ahol te elmaradtál,
Ahol magamra hagytál
És ma más volna mindenem
És ma több volna mindenem.

Átkozott koldusság-Nílus,
Mely mindent elöntöttél,
Mely életemre jöttél
S kicserélted az életem
S szívem eliszapoltad.

Többje volnék a jövőnek,
Az életnek, a terveknek,
A hazámnak, az anyámnak,

Istennek és gondolatnak
És a szeretőmnek.

Más volnék, de elöntött
Ez a koldusság-Nílus,
Amely engem megcsúfolt,
Hamisított, kicserélt
És ledöntött.

Nem vagyok; aki vagyok,
Enyéimnek olyanja,
Mint törvényes gyermekek
Derüs, bölcs, szülő anyja,
Nem vagyok a magamé.

Most jobban, mint akárha,
Pénz, te átkos távoli,
Pörölkök, sírván, veled,
Mert miattad vagyok én
Magam tagadó mása.

Mindent másképp szeretnék,
Isten volnék sokakért,
Ha nem fogna az iszap
S ha önmagam: önmagam
Lehetnék.

AZ ÁRULÁS NYARA

Fonnyasztó nyár bennem és künn is
S nem tudom azt se, merre megyek,
Nyugtalan erdők hívogatnak,
Rengetegek
S nem tudom azt se, merre megyek.

Mult nyarak vér-nyomai visznek,
Régi vágyódás, régi harag,
Régi csók, kín és buta féltés,
Régi nyarak,
Régi vágyódás, régi harag.

Valami jön ezen a nyáron,
Süvöltnek bennem a nyútt erők,
Hajlongok az erdők előtt, mint
A Halál előtt,
Süvöltnek bennem a nyútt erők.

Baj lesz, mert a nyár vén, fonnyasztó
S nem tudom azt se, merre megyek,
Halál-dacok hívnak nyaralni,
Erdős hegyek
S nem tudom azt se, merre megyek.

Valami nagy, sivár gonoszság
Lesz ez az erdő s a nyár hazug
S kopár, kegyetlen lesz a vér-nyom:
Szahara-út
Lesz ez az erdő s a nyár hazug.

Az én nyaram nagy árulás lesz,
Mert, jaj, én nem nyaraltam soha.
Sokakon végigvág a bosszum
Bús ostora,
Mert, jaj, én nem nyaraltam soha.

AZ IDEGEN ARCOK

Ha idegen arcokat nézek,
Arcom ijedten földre vágom:
Óh, Istenem, mennyi más arc van,
Mennyi más arc van a világon.

Mennyi borús szem néz szemembe,
Mennyi homlok sápad rám némán,
Mennyi vádló álom és rejtély,
Mennyi nagy szomorúság néz rám.

Mennyi vád terped minden arcon,
Vádja letűnt s jövő időnek,
Mint láncos rab, félve, bűnbánón,
Csak föl-fölnézve nézem őket.

Valaha minden arc magáért
Vívott egy szörnyűséges harcot
És állanak rab elleneként
Egymással szemben most az arcok.

Már-már alig is emlékeznek,
Hogy egykor egymással csatáztak,
De ott ég minden ember-arcon
Látatlanul kudarc, gyalázat.

S minden arcot, idegen arcot,
Midőn elfog a titkos emlék,
Legalább egyszer földeritni,
Megragyogatni be szeretnék.

AZ ÉLETEM KERTJE

Amott az Ősznek
Kanyargós, ezer útú kertje,
Ázott levéllel bekeverte
A bércek mögül rohant szélvész.

És ott lebzselnek
Az Őszben százan és százan
Művész-búval vagy kackiásan,
Mintha az csak sétatér volna.

Járnak az Őszben,
Színeit butául isszák
Szemeik, a sohase tiszták,
Kik ingyen kívánnák az Őszt is.

Járnak, taposnak,
Hol valaha én jártam szebben,
Az én sok útú életemben
S nem foghatok korbácsot rájuk.

Élet közében,
Halom-közében a Multnak,
Hol szélvészek ordítva fújnak,
Az én kertem mások prédája.

Október napja
Rájuk már kacagva köszönt le,
De hogy itt egy élet ment tönkre,
Mit bánják a kedves turisták?

S járják a kertem
Ártatlanul a derék balgák,
Nem tudják vagy nem is akarják,
Hogy ez: az én Életem kertje.

AKIT EGYSZER MEGLÁTTUNK

Fenyő Miklósnak küldöm

Ezernyi idegen szemre
Vet naponként képet az arcom
S ezer idegen arccal alszom,
Kik a szemembe temetvék:
Ezer rémlés és száz emlék.

Ki rám tekint, kit megnézek,
Egymást talán már sohse látjuk,
Nem öleljük, de meg se bántjuk,
Egyik erre, másik arra
Emléket visz nem akarva.

Hűvös szemek légiói,
Hiába tűntök messze-messze,
Nagy titkokkal bele van edzve
Szemünkbe, kit egyszer láttunk:
Egymással éltünk és háltunk.

S ki rám tekint, kit megnézek,
Akármilyen undorral tettük,
Egymást örökre elszerettük,
Mert az utolsó látásig
Álmunk: a másik, a másik.

AZ EGYENES CSILLAG

Hullámlik az Ég,
Ez a végtelen titok-tenger
S dobja szemünk partjára
Csillogó csillagait
Szűk markú kegyelemmel.

Hűs; dobott csillagok,
Kiktől szemem káprázik,
Hol marad legkülömb
Társatok,
Testvérem, a másik?

Górált, bús fény-csodák,
Ti vissza-visszatérők;
Mutassátok meg a Nincsenből
A Nincsenbe futót,
Célhoz sohse érőt.

Hol az igazi csillag,
Melyet kivetett a sorsa
S időtlenül
Időtlen időkbe
Egyenesen tör be lobogva?

A Végtelenség piacán
Nyílegyenest fut s mint egy álom
Száguld át egyszer
S csak egyszer látja bárki is
A szemhatáron.

Vándor világok, napok
Koldusokként be-berobognak,
Kerengve néznek utána
Az én száguldó, egyenes
Csillagomnak.

Örök, ősi Idő
Hajtotta ki a Térbe,
Az Okot keresi ott:
Az Isten sem kerülhet
Utána, sem elébe.

ELHAGYOTT A FÉLELEM

Most dobtak el: zuhantott fáklya
Alvandó, vén fejem,
Most már elhagyom: az Istent is,
Mert elhagyott a félelem.

Rettegő szemeim ragyogtak,
Mint téli csillagok,
Most elhagyott engem már minden,
Mert a félelem elhagyott.

Nyitott sirokat léptem által
Halálos éjjelen
S fogaim sem vacognak többé,
Mert elhagyott a félelem.

Most már rosszabb vagyok, veszendőbb,
Mint elcipelt halott.
Jaj, jaj, nem érzem, hogy élek már,
Mert a félelem elhagyott.

A TŰNŐDÉS CSOLNAKJÁN

Kabos Edének küldöm

Tűnődés, bú-berzsenyes csolnak,
Halál-kikötőmből eloldlak:
Megyünk
S lobogtatom kék lobogómat.

Régi, gyors hajóm ide int még,
De elhagyom az élet mindjét,
Megyünk
S utunkra a feledést hintsék.

Ez a legszebb csodálatosság,
Lelkünket fölraivalozzák,
Megyünk,
Éltünk és minden: istenhozzád.

Élet s Halál között evezve
Szent zavarral csábít a Messze,

Megyünk

Tünődés vizére eresztve.

Tünődés, bú-berzsenyes csolnak,

Halál-kikötőmből eloldlak:

Megyünk

Nap-halálig, hol nem lesz Holnap.